

O KROMPIROVOM MOLJCU I MERAMA KONTROLE OVE ŠTETOČINE KOJE JE NEOPHODNO PREDUZETI U OVOM PERIODU

FAZE KROMPIRA

NA PODRUČJU VOJVODINE USEVI KROMPIRA NAMENJENI ZA JESENJU PROIZVODNJU NALAZE SE U FAZI RAZVOJA PLODA.

SLIKA 1. USEV KROMPIRA

KROMPIROV MOLJAC (*Phthorimaea operculella*)

KROMPIROV MOLJAC SPADA U NAJZNAČAJNIJE ŠTETOČINE U PROIZVODNJI KROMPIRA. OVA ŠTETOČINA JE KOSMOPOLITSKA VRSTA I POZNATA JE KAO VAŽNA ŠTETOČINA ŠIROM SVETA, DOK POSEBNE PROBLEME PRIČINJAVA U TOPLIJIM PROIZVODNIM REGIONIMA. VISOKA MOĆ REPRODUKCIJE, SPECIFIČNOST PROIZVODNJE KROMPIRA, ODNOSNO KRTOLA ISPOD POVRŠINE ZEMLJE, NAČIN NAPADA I VISOKA ŠTETNOST LARVI POJAČAVA ZNAČAJ OVE ŠTETOČINE I OTEŽAVA MERE KONTROLE.

SLIKA 2. ODRASLA JEDINKA KROMPIROVOG MOLJCA

KROMPIROV MOLJAC ŠTETE NANOSI USEVIMA KROMPIRA TOKOM VEGETACIJE U POLJU, ALI U POVOLJNIM USLOVIMA SKLADIŠTA NASTAVLJA SVOJ RAZVOJ I POVEĆAVA ŠTETE NA KRTOLAMA.

NA NAŠEM PROIZVODNOM PODRUČJU, NAJVEĆE ŠTETE KROMPIROV MOLJAC PRAVI NA KRTOLAMA. ŽENKE POLAŽU JAJA OKO BILJAKA NA ZEMLJU, STABLIJKU, NA I U OKCA NA KRTOLAMA. ISPILJENE LARVE SE UBUŠUJU I PRAVE HODNIKE, GALERIJE KROZ NAPADNUTE KRTOLE. OVAKO NAPADNUTE KRTOLE GUBE TRŽIŠNU VREDNOST, VEOMA BRZO PODLEŽU NAPADU PATOGENA I PROPADAJU. U PROIZVODNJI SEMENA, OŠTEĆENJA NA OKCIMA KRTOLA DOVODE DO SMANJENJA KLIJAVOSTI KRTOLA U NAREDNOJ SEZONI.

SLIKA 3. ŠTETE NA KRTOLAMA OD KROMPIROVOG MOLJCA (FOTOGRAFIJA IZ 2015. GOD)

KROMPIROV MOLJAC RAZVIJA VIŠE GENERACIJA GODIŠNJE. U PROTEKLIM NEKOLIKO GODINA NA NAŠEM PROIZVODNOM PODRUČJU RAZVIO JE PET GENERACIJA U POLJU. UKOLIKO SE UNESE SA KRTOLAMA U SKLADIŠTE BEZ REGULISANE TEMPERATURE, NASTAVLJA SVOJ RAZVOJ I MOŽE DA RAZVIJE JOŠ 2 – 3 GENERACIJE.

NA PODRUČJU VOJVODINE U TOKU JE PREKLAPANJE DRUGE I TREĆE GENERACIJE KROMPIROVOG MOLJCA. NA OSNOVU MONITORINGA U PRETHODNIM GODINAMA, UPRAVO JE OVO MOMENAT KADA DOLAZI DO PODIZANJA POPULACIJE KROMPIROVOG MOLJCA KOJA OSTAJE NA VISOKOM NIVOU SVE DO KRAJA VEGETACIJE. TO JE I RIZIČAN PERIOD ZA ZAŠTITU KROMPIRA OD OVE ŠTETOČINE TE SE PREDLAŽU SLEDEĆE MERE:

1. STALNO ODRŽAVANJE BANKOVA KAKO BI SE SPREČILO STVARANJE PUKOTINA I ZAŠTITILE KRTOLE POD ZEMLJOM
2. ODGOVARAJUĆE NAVODNJAVANJE KOJE DOPRINOSI ODRŽAVANJU KOMPAKTNOSTI BANKOVA
3. PRAĆENJE PORTALA PROGNOZNO-IZVEŠTAJNE SLUŽBE ZAŠTITE BILJA RADI PRAVOVREMENE PRIMENE HEMIJSKIH MERA KONTROLE.